

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

Obywatelski Poznańnr programu: **10****Kontynuacja Planu Rozwoju
Miasta Poznania****Cele strategiczne:**

- Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta (Obszar: Jakość życia).
- Zwiększenie znaczenia miasta jako ośrodka wiedzy, kultury, turystyki i sportu. (Obszar: Miasto wiedzy, kultury, turystyki i sportu)

Cele pośrednie:

- * Tworzenie warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego.
- * Zwiększenie atrakcyjności Poznania jako miejsca zamieszkania.
- * Podniesienie jakości kształcenia, opieki i wychowania.
- * Rozwój kapitału społecznego i budowanie spójności społecznej oraz przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego.

Cel programu:

- * Podniesienia aktywności i świadomości mieszkańców oraz inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich.

Geneza, ogólny opis programu:

Społeczeństwo obywatelskie, według jednej z wielu definicji, to: „przestrzeń na zewnątrz rodziny, władzy państwowej, czy obszaru regulowanego mechanizmami rynkowymi, w którym ludzie dobrowolnie zrzeszają się, aby działać na rzecz wspólnego dobra”. Przestrzeń ta jest miejscem szerokiej i powszechnej debaty społecznej – miejscem wymiany poglądów i współpracy, które owocują zrzeszaniem się grup ludzi w celu realizacji wspólnych interesów. Efektem takich świadomych działań jest powstawanie organizacji (określanych jako: pożytku publicznego, pozarządowych, NGO – ang. *Non-governmental organizations*), których funkcjonowanie opiera się przede wszystkim na prywatnym kapitale osób je tworzących.

Organizacje społeczeństwa obywatelskiego są uznawane za kluczowe w rozwoju demokracji. Funkcjonując na wielu polach (zgodnie z danymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej najwięcej z nich związanych jest z działalnością sportową, turystyką, rekreacją oraz wypoczynkiem), ułatwiają obywatelom samorealizację, wzmacniają poczucie więzi i odpowiedzialności zbiorowej.

Polska należy do tej grupy krajów, w których poziom obywatelskiego zaangażowania jest bardzo słaby. Poznań oraz Wielkopolska wyróżniają się pod tym względem w kraju, jednak nie reprezentują poziomu uznawanego za „w pełni satysfakcjonujący”, czy „europejski”, by być uznawanym za w pełni świadome i aktywne społeczeństwo.

Rolą samorządu jest budowanie poczucia wspólnoty lokalnej. Punktem wyjścia programu jest założenie, że zadaniem władz samorządowych nie jest zastępowanie obywateli w te same działania, ale wspieranie inicjatyw, które przyczyniają się do wzrostu poziomu obywatelskiego zaangażowania.

Program zakłada m.in.:

- * Opracowanie skutecznie funkcjonującego systemu konsultacji społecznych, którego celem będzie włączenie obywateli Poznania w procesy podejmowania decyzji (dotyczy to zwłaszcza miejscowych planów zagospodarowania), poprzez ułatwienie kontaktu władz z mieszkańcami przez realizację kompleksowych narzędzi i mechanizmów e-administracji.
- * Diagnozowanie i ewentualne zapobieganie potencjalnym konfliktom społecznym w mieście i aglomeracji.
- * Nawiązanie ściślejszej współpracy z organizacjami tzw. „trzeciego sektora”.
- * Wzmocnienie relacji instytucji miejskich z liderami lokalnych społeczności.

- * Wypracowanie i utrwalenie przyszłych form współpracy z samorządami osiedłowymi (w zależności od przyszłej struktury tych samorządów),
- * Stałe informowanie mieszkańców Poznania o działaniach władz samorządowych,
- * Poszerzenie współpracy ze społecznościami aglomeracji poznańskiej,
- * Systematyczne badanie opinii mieszkańców Poznania i aglomeracji w sprawach o istotnym znaczeniu,
- * Promocja dobrych praktyk (wolontariat, pomocniczość, akcje charytatywne).
- * Organizowanie różnych form aktywności obywatelskiej.

Planowane działania/projekty:

- 1) Opracowanie diagnozy stanu kapitału społecznego i faktycznego poziomu społeczeństwa obywatelskiego w Poznaniu i aglomeracji (analiza SWOT).
- 2) Systematyczne badania tzw. klimatu społecznego Poznania.
- 3) Stała współpraca z NGO.
- 4) Stworzenie platformy oceny działania instytucji samorządowych i służb miejskich.
- 5) Reagowanie na problemy i potrzeby społeczne celem zbudowania i wzmocnienia zaufania społecznego.
- 6) Systematyczne konsultacje społeczne problemów ważnych dla Poznania (współ z NGO's).

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015.
- * Narodowa Strategia Spójności.

Ponadto:

- * Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- * Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Cyfrowy Poznań.
- * Kulturalny Poznań.
- * Metropolitalny Poznań.
- * Poznań wrażliwy społecznie.
- * Sportowy Poznań.

Powiązanie z założeniami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * Miejska Strategia Polityki Społecznej (Uchwała Nr XXXIII/262/IV/2003 Rady Miasta Poznania z dnia 18 listopada 2003 r.).

Efekty realizacji programu:

- * Wzmocnienie podmiotowości obywateli i ich wspólnot oraz stwarzanie warunków dla rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego.
- * Czynny udział i zaangażowanie mieszkańców w działalność na rzecz rozwoju Miasta.

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Budżet państwa (Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2009-2013).
- * Środki z Unii Europejskiej, EOG.
- * Budżety samorządowe (miasta, marszałkowski i powiatu ziemskiego).

Mierniki realizacji programu:

Punktem wyjścia do pomiaru realizacji programu jest tzw. Indeks Społeczeństwa Obywatelskiego, który umożliwia regularną i kompleksową ocenę stanu budowy społeczeństwa obywatelskiego poprzez systematyczne badanie:

- * wpływu i znaczenia społeczeństwa obywatelskiego,
- * stanu realizacji podstawowych wartości, takich jak np: demokracja, tolerancja, przejrzystość działania władz samorządowych,
- * kontekstu i otoczenia działań obywatelskich, czyli np. stopnia partycypacji społecznej, poziomu zaangażowania czy relacji obywatelskich,
- * struktury społeczeństwa obywatelskiego, czyli np. relacji pomiędzy władzami samorządowymi a społeczeństwem, czy też pomiędzy lokalnym biznesem a społeczeństwem.

Przykładowe mierniki realizacji programu:

- * Liczba zarejestrowanych organizacji działających w NGO.
- * Zasoby kadrowe i finansowe organizacji.
- * Pola działania i potrzeby organizacji pozarządowych.
- * Procent głosujących.
- * Procent odpowiadających na akcje społeczne.

Ryzyko realizacji programu:

- * Brak środków budżetowych Miasta przeznaczonych na wsparcie NGO.
- * Utrzymujący się przez dłuższy czas niski poziom społecznej aktywności mieszkańców miasta i aglomeracji.
- * Wzrost tendencji centralistycznych w polityce państwa.

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy Poznania i aglomeracji, przedstawiciele biznesu.
- * Przedstawiciele jednostek samorządowych.
- * Przedstawiciele NGO.

Koordynator programu:

Biuro Kształtowania Relacji Społecznych

Współpraca:

- * Wydziały UMP
- * miejskie jednostki organizacyjne

Partnerzy zewnętrzni:

- * Władze samorządowe szczebla wojewódzkiego i powiatowego.
- * Organizacje pozarządowe.
- * Izby gospodarcze.
- * Organizacje społeczne i zawodowe.
- * Fundacje o profilu społecznym.

